

Доклад за план

РП2 | А2.2

Подготвено от	БК Кон
Дата	Май, 2024 г.
Версия	Финал
Ниво на разпространение	Консорциум TeSTED

Съдържание

Резюме	3
1. Въведение	4
1.1. Докладът TeSTED Blueprint - Основа за успех	4
1.2. Проектът TeSTED	5
2. Какво представлява оценката за риска от отпадане от училище?	6
2.1. Цел на инструмента за оценяване за ученици, изложени на риск от отпадане	7
2.2. Целева група	7
3. Резултати от изследването	8
3.1. Ключови показатели и рискови фактори	8
3.2. Профил на учениците, изложени на риск от отпадане	11
3.3. Приоритетни области за проектиране на инструмента за оценка TeSTED	12
4. Методология за проектиране и разработване на инструмента за оценка	14
5. Заключение и препоръки	19
Референции	21
Приложение 1. План за действие	23

Таблицы:

Таблица 3 -1 Избрани съответни рискови фактори	9
Таблица 3 -2 Често срещани рискови фактори	10
Таблица 4 -1 Проектиране и разработка	14

Резюме

Планът на TeSTED е стратегически позициониран като основен документ, който е свързан с други ключови резултати от проекта, като например Базовото проучване и Инструмента за оценка на Наръчника. Докладът е структуриран, както следва:

- Първата част анализира контекста на инициативата Еразъм+, наречена TeSTED
- Втората глава представя целта на Инструмента за оценяване за ученици, изложени на риск от отпадане, както и неговата целева група.
- Третата глава показва резултатите от изследването на базовото проучване, проведено в рамките на проекта TeSTED , за ранно откриване на отпадащи ученици, главно за ученици със социално-икономически затруднения, ключови показатели и рискови фактори, профила на ученика в риск от отпадане и приоритетните области за разработване на инструмента за оценка.
- Четвъртата глава описва методологията за разработване на инструмента за оценка.
- Петата глава включва заключения и препоръки за внедряването на инструмента за оценка на риска от отпадане от училище в системата на професионалното образование и обучение.

1. Въведение

1.1. Докладът TeSTED Blueprint - основа за успех

Докладът на TeSTED Blueprint представлява анализ на процеса на проектиране и разработване на инструмента за оценка на ученици, изложени на риск от отпадане от училище, дейност, осъществена в рамките на проекта TeSTED „Справяне с отпадането от училище чрез систематичен скрининг на ученици“, финансиран проект от Европейския съюз, програма Erasmus+ KA2 – Стратегическо партньорство за професионално образование и обучение, който се изпълнява между октомври 2022 г. и октомври 2025 г.

Планът TeSTED е основен документ, предназначен да ръководи разработването и внедряването на **инструмента за оценка TeSTED**. Неговата цел е да насърчи иновациите чрез силен механизъм в средата на професионалното образование и обучение (ПОО) за ранно откриване и предотвратяване на отпадането от училище поради социално-икономически трудности, превръщайки доставчиците на ПОО в мрежа за безопасност за учащите в риск, предлагайки съвети и алтернативни пътища и осигурявайки тяхното задържане в образованието и обучението и тяхното завършване (Европейска комисия, 2023 г.; Евридика, 2022 г.).

TeSTED е специално фокусиран върху идентифицирането и предотвратяването на рискови ситуации от отпадане от училище в професионалното образование и обучение (ПОО). Като критична първа стъпка, докладът осигурява яснота, съгласуваност и споделено разбиране между всички заинтересовани страни, участващи в създаването на ефективен психометричен инструмент (Krötz & Deutscher, 2022).

Основната цел на доклада TeSTED Blueprint е да определи целите и функциите, като насърчи общото разбирателство между всички партньори по проекта и осигури солидна основа за следващите фази на разработване на инструмента, обсъждайки психометричната основа за ефективна оценка (Perchinunno et al., 2021).

Това изчерпателно ръководство превръща концептуалната рамка в практически стъпки, като подробно описва техническите изисквания, методологичните подходи и стандартите за качество, които трябва да бъдат спазени по време на изграждането на инструмента. То предоставя важна информация за проектиране на елементи за оценяване, установяване на процедури за оценяване и дефиниране на свойствата на инструмента за оценяване. По същество то служи като архитектурен план за целия инструмент TeSTED, гарантирайки, че крайният продукт е стабилен, надежден и валиден. Целта за качество от над 70% степен

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

на удовлетвореност за проекта на инструмента за оценяване подчертава критичното значение на качеството на този основополагащ документ (TeSTED Consortium, 2023).

Освен непосредствената си роля, планът подкрепя и дългосрочната устойчивост на проекта. След приключването му, партньорството по проекта е поело ангажимент да поддържа основните му резултати, а този доклад ще предостави на образователните институции цялостен преглед и насоки относно „как и какво е необходимо да се направи за справяне с преждевременното напускане на училище“. По този начин резултатите от проекта ще се превърнат в устойчив ресурс, предлагащ ясна рамка и приложима информация за ефективно справяне с преждевременното напускане на училище. Неговата трайна стойност се състои в способността му да стандартизира подхода към превенцията на отпадането от училище, предоставяйки възпроизводим и адаптивен модел за бъдещи интервенции.

Разбиране и прилагане на стратегии за оценяване

Докладът TeSTED Blueprint служи като изчерпателно ръководство за разбиране и прилагане на ефективни стратегии за оценяване, насочени към идентифициране на рисковите фактори, свързани с отпадането от училище. Той подкрепя целите на проекта TeSTED , който се фокусира върху подобряване на образователните резултати чрез проактивно справяне с предизвикателствата, които допринасят за откъсването на учениците от училище и процента на отпадане от него.

Документът очертава теоретичните основи и практическите инструменти, необходими за оценка на рисковете от отпадане чрез многоизмерен подход, интегриращ социално-икономически, психометрични и социометрични перспективи. По-конкретно, той предоставя общ преглед на методите за оценка, описва използваните инструменти и подробно описва тяхното приложение в контекста на проекта.

Като предлага структурирана рамка, този документ има за цел да помогне на преподавателите, политиците и изследователите в ранното идентифициране на учениците в риск, което ще позволи навременни интервенции за насърчаване на академичното задържане и успех. В крайна сметка, планът има за цел да насочи заинтересованите страни при използването на практики за оценяване, основани на доказателства, за справяне с едно от критичните предизвикателства в образованието: намаляване на процента на отпадане от училище и насърчаване на приобщаваща, справедлива учебна среда.

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834**1.2. Проектът TeSTED**

Преждевременното напускане на образованието и обучението остава належащ проблем в Европа, със значителни разходи за отделните хора и обществото. Отпадането от училище все още засяга един на всеки десет млади хора, а на някои места дори повече от това, като секторът на професионалното образование и обучение (ПОО) все още е с най-високи нива на отпадане според Cedefop . Независимо от вида на училището и предлагания от него курс, много причини предизвикват нива на отпадане на учениците. Отпадането от образователната система има отрицателни последици на пазара на труда, като например прекъсната професионална кариера, безработица, заемане на неквалифицирани работни места и ниски заплати. В този контекст TeSTED има за цел да се справи с отпадането от образованието в сектора на ПОО чрез ранно откриване и превенция.

Основните цели на проекта са:

- Насърчаване на иновациите чрез мощен механизъм в средата на професионалното образование и обучение за ранно откриване и предотвратяване на отпадането от училище поради социално-икономически трудности.
- Изграждане на капацитет на обучителите и персонала в областта на професионалното образование и обучение по въпросите на отпадането от професионално образование и неговите социални и трудови последици
- Трансформирайте доставчиците на професионално образование и обучение в предпазна мрежа за учащите в риск, като предлагате консултации, алтернативни пътища и осигурявате тяхното задържане и завършване на образованието и обучението.
- Повишаване на осведомеността относно отпадането от професионалното образование и обучение и неговите социални последици и последици за пазара на труда.

2. Каква е оценката за риска от отпадане от училище?

Оценката на учениците, изложени на риск от отпадане, е сложен процес, насочен към идентифициране на социалните, икономическите и демографските фактори, които могат да допринесат за риска от отпадане. Тази оценка може да се използва за разработване на целенасочени интервенции и програми за подкрепа, които да помогнат на учениците да останат в училище и да успеят (TeSTED Consortium, 2023).

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

Добре известен факт е, че голям брой студенти напускат обучението си в системите за професионално образование и обучение, особено през първите години. Борбата с отпадането от професионално образование и обучение е приоритет за ЕС от 2000 г. насам като част от Лисабонската стратегия. Въпреки постигнатия досега напредък, ЕС все още е далеч от целта и по-нататъшен напредък може да бъде постигнат само чрез по-добро разбиране на проблема и целенасочени дейности. Ключовият момент за справяне с проблема е ранното откриване и след това целенасочена превенция. Обикновено учащите се с уязвим социално-икономически произход проявяват признаци на бедствие, преди да напуснат образованието си и обучението си. Ако тези признаци бъдат открити навреме, има по-голям шанс тези учащи да задържат обучението си с относително прости и ефективни интервенции (Европейска комисия, 2023 г.; Евридика, 2022 г.).

Феноменът на отпадане от училище в системата на професионалното образование и обучение (ПОО) изисква предлагането на валидни инструменти на учителите в ПОО. Внедряването на програми за ранна интервенция и системи за подкрепа в институциите за ПОО може да помогне за идентифициране на учениците, изложени на риск от отпадане, и да им се предостави персонализирана помощ, менторство и консултации за задоволяване на техните нужди (Beckmann et al., 2021). Учителите в ПОО играят важна роля в предотвратяването на отпадането и осигуряването на успеха на учениците в професионалното образование. Следователно е от съществено значение да им се предоставят валидни инструменти и подкрепа за справяне с този проблем. Същевременно учителите в ПОО се нуждаят от специализирано обучение и непрекъснато професионално развитие, за да разбират по-добре нуждите на учениците в риск, да прилагат ефективни стратегии за преподаване и да предоставят подходяща подкрепа и насоки (Petrescu, 2016; TeSTED Consortium, 2023).

2.1. Целта на инструмента за оценяване за ученици, изложени на риск от отпадане

Всеки ученик има индивидуален профил с уникални нужди; в този контекст са необходими повече инструменти за персонализиране на стратегиите за интервенция, наблюдение на напредъка и предоставяне на шанс на всички ученици за успех. Предлагането на гъвкави пътища на обучение в рамките на системата на професионалното образование и обучение, като например задочни или онлайн курсове, стажове и възможности за обучение на работното място, може да се съобрази с различни стилове на учене и лични обстоятелства, намалявайки вероятността от отпадане (Fazekas & Field, 2013; TeSTED Consortium, 2023).

Следователно, ние се стремим да създадем по-приобщаваща и подкрепяща учебна среда и в крайна сметка да подобрим резултатите на учениците в професионалното образование и

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

обучение чрез полезни работни инструменти за учители, като например Инструмента за оценка, способен да открие ранно признаци на дистрес на ученици, изложени на риск от отпадане от училище. Основната цел на този инструмент за оценка на риска от отпадане е да идентифицира учениците, които са изложени на риск от напускане на училище, преди да завършат обучението си. Инструментът за оценка TeSTED е в дигитален формат и се фокусира върху специфични въпроси, които ще оценят текущото психологическо състояние на ученика и ще разпознаят възможни признаци на дистрес, дължащи се на неговите социално-икономически трудности. Ранното идентифициране на такива ситуации позволява прилагането на целенасочени интервенции в подкрепа на учениците да останат в училище и да завършат обучението си. Използването на такъв инструмент за оценка на риска от отпадане би намалило процента на отпадане, чрез идентифициране на учениците в риск и предоставяне на подходяща подкрепа, би подобрило училищните резултати на учениците, които получават допълнителна подкрепа, и би увеличило шансовете им за заетост (TeSTED Consortium, 2023) .

2.2. Целева група

Учениците в гимназиите и висшите професионални училища идват от различен социално-икономически произход, с различни нива на академична подготовка, кариерни стремежи и мотивация за учене. Много ученици на тези нива са в критични преходни точки в своето образователно и професионално развитие, изправени пред решения относно по-нататъшно образование, обучение или навлизане в работната сила.

Чрез насочване към ученици от гимназиите и висшите професионални училища за предотвратяване на риска от отпадане и прилагане на персонализирани стратегии за подкрепа, образователните институции могат да дадат възможност на тези ученици да преодолеят предизвикателствата, да останат ангажирани с обучението си и да постигнат успех в образователните и професионалните си начинания (Cedefop , 2020; Lanford et al., 2015).

3. Резултати от изследването

3.1. Ключови показатели и рискови фактори

През първите 6 месеца от изпълнението на проекта TeSTED , партньорите в Румъния, Гърция, Австрия, България и Германия проведоха своите национални изследвания,

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

включващи анализ на документи, въпросници и интервюта с целевите групи на проекта. Констатациите от следващия доклад бяха използвани за създаване на основния резултат от работен пакет 2, който е разработването на инструмент за оценка за ранно откриване на вероятно отпадане от училище (TeSTED Consortium, 2023).

Целите на изследването бяха определени, както следва:

- Да се анализира настоящата ситуация с отпадането от професионално образование и обучение
- За събиране на ценни статистически и демографски данни
- Да се определят основните причини, поради които учениците отпадат
- Да се идентифицира естеството на ранните признаци на отпадане от училище при ученици със социално-икономически затруднения
- Да се идентифицират често срещани модели
- Да се развие общо разбиране за нуждите на учениците, за да се предотврати отпадането от училище.

Транснационалният доклад предоставя ценна информация за ключовите показатели и рискови фактори, които могат да обяснят намерението на учениците да се откажат от обучението си. Изследването, проведено в рамките на дейностите по проект TESTED, откри множество аспекти, които установиха и очертах резултатите от проекта.

Като цяло, проведените проучвания показват, че факторите, които допринасят за отпадането от училище, са многобройни и могат да бъдат групирани в няколко категории, като например:

- **демографски и икономически фактори** (безработица, ниски доходи, понижен жизнен стандарт, миграция на семейства)
- **социални фактори** (дискриминация, социална сегрегация, липса на достъп до качествено образование)
- **училищни фактори** (неадекватни методи на преподаване, неблагоприятен училищен климат, липса на участие на учениците)
- **семеен фактори** (бедност, семейни конфликти, липса на родителска подкрепа)
- **индивидуални фактори** (трудности в обучението, проблеми с психичното здраве, липса на мотивация) (Европейска комисия, 2023 г.; Евридика, 2022 г.) .

Резултатите от изследването от транснационалния доклад на проекта TESTED показват, че в случая на 4-те страни партньори отпадането от училище е сложен проблем с множество причини . Основните причини за отпадане, установени по време на първия етап на изследването, могат да бъдат групирани в две основни категории:

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

1. Социално-икономическият и демографският подход :

- **Икономически** : липса на финансови ресурси, ниски доходи, понижен жизнен стандарт, миграция;
- **Социални** : родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти и кризи в семейството;
- **Демографски данни** : възраст, пол, етническа принадлежност, социален произход, географско местоположение;

2. Психологическият подход :

- **Индивидуални причини** : липса на мотивация, усещане за неподходящост в училищната среда, негативно отношение на участниците в учебния процес, трудности при усвояване на учебното съдържание, липса на кариерни перспективи, неподходящ избор на училище или профил;
- **Образователни причини** : голям брой отсъствия, лоша дисциплина, агресия в училище, ниски образователни резултати, взаимоотношения в училище;
- **Институционални причини** : недостатъчно координиран подход между различните служби и специалисти на национално, местно, регионално и училищно ниво.
- **Здравословно състояние** : рисковете от преждевременно напускане на училище от студенти поради медицински състояния или проблеми с психичното здраве

Националните доклади и транснационалният аналитичен доклад бяха анализирани, за да се идентифицират общите рискови фактори от 4-те държави, фактори, които най-често се свързват с отпадането от училище. Рисковите фактори, които могат да обяснят намерението на учениците да напуснат училище, могат да бъдат групирани в отделни категории, но те често се пресичат и си влияят взаимно.

Резултатите от това проучване помогнаха на консорциума да идентифицира рисковите фактори, да очертае приоритетните области, да измери ключовите условия и да съгласува въпросите на инструмента за оценка с целите на проекта, преди да започне проектирането на инструмента за оценка TeSTED (TeSTED Consortium, 2023).

Таблица 3 -1 Избраните съответни рискови фактори

<i>Австрия</i>	Липса на мотивация за училище
	Липса на кариерни перспективи

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

	Трудности в обучението, които изолират учениците и ги дистанцират от училищната общност
	страх/тревожност и физически проблеми, с които се сблъскват учениците
	Липса на семейна подкрепа
	Социално-икономически необлагодетелствани среди
България	Сложни програми в професионалното образование, които генерират липса на мотивация у учениците
	Ниски академични резултати в професионалните училища
	Незаинтересованост на родителите
	Почти 2/3 от анкетираните посочват липсата на финанси като причина за отпадане от обучение в България
	Трудности при усвояването на учебното съдържание, негативно отношение на учениците към учебния процес и липса на мотивация
	Негативното въздействие на семейната среда е насилието и непълните семейства.
	Липсата на социализация в „транснационалното“ семейство в България генерира рискове: поведение, емоции, агресия, злоупотреба с вещества, незаконни действия
	Ученици, които са третирани грубо от родителите си и които имат деструктивно поведение, извършват антисоциални действия
	„Транснационални семейства“
Гърция	Липса на финансови ресурси
	Липса на мотивация за училище
	Ограничено възприятие за професионалното образование
	Културни възприятия: Традиционно предпочитание към академичното образование пред професионалното образование.
	Несъответствието между уменията, придобити от студентите, и изискванията на пазара на труда
	Учениците не са мотивирани и им липсва солидно кариерно ориентиране
Румъния	Студентски липса на мотивация за специализациите, към които са били назначени от компютъра. Малко ученици избират професионални училища от страст или вътрешна мотивация или заради специализациите, предлагани в тези институции.
	Липсата на кариерни перспективи или привлекателността на специализациите, предлагани от училищата, ги кара да работят сезонно по време на училище и да напускат училище.
	Здравословното състояние на ученика, тормозът, напрегнатите отношения между учениците и тревожността.

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

	Студенти, които нямат семейна подкрепа (с родители в чужбина)
	Селска среда
	Липса на финансови ресурси
	Трудности в обучението , които пораждат фрустрация, неуспех и тревожност.

Таблица 3 -2 Често срещани рискови фактори

Рисков фактор 1	Необлагодетелствани среди	Австрия, Румъния, България, Гърция
Рисков фактор 2	Липса на семейна подкрепа	Австрия, България, Румъния
Рисков фактор 3	Липса на финансови ресурси	Румъния, България, Гърция
Рисков фактор 4	Липса на мотивация на учениците	Румъния, Австрия, Гърция, България
Рисков фактор 5	Липса на кариерни перспективи	Румъния, България, Гърция
Рисков фактор 6	Неадекватна система за институционална подкрепа	Гърция, България, Румъния

3.2. Профилът на учениците, изложени на риск от отпадане

Според доклада за транснационален анализ, профилът на учениците , които са изложени на риск от отпадане, е следният:

- ученици без ясно кариерно ориентиране от професионално училище
- студенти, които не са мотивирани да продължат обучението си
- Студенти, чиито родители са в чужбина
- студенти, които живеят в общности в неравностойно положение
- студенти с нисък икономически профил
- учениците не чувстват никаква консултантска подкрепа от професионалното училище
- ученици, които са били обект на епизоди на тормоз
- ученици с обучителни затруднения, които пораждат фрустрация, неуспех и тревожност

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

3.3. Приоритетни области за проектиране на инструмента за оценка TeSTED

Рисковите фактори за отпадане от училище се превръщат в приоритетни области на интервенция в процеса на разработване на инструмент за оценка на отпадането от училище. Това е така, защото идентифицирането и разбирането на тези рискови фактори е от решаващо значение за разработването на ефективни стратегии за превенция и интервенция за намаляване на процента на отпадане от училище (TeSTED Consortium, 2023).

Следователно, инструментът за оценка на отпадането от училище се превръща в инструмент, използван за оценка на вероятността ученикът да отпадне от училище, и се състои от поредица от въпроси, които измерват различни показатели, свързани с отпадането от училище, като например:

- **Академични показатели** : ниски оценки, лоша посещаемост, трудности с домашните, липса на мотивация
- **Лични показатели** : ниско самочувствие, липса на социална подкрепа, семейни проблеми, злоупотреба с вещества
- **Училищни показатели** : негативен училищен климат, лоши отношения с учителите, липса на училищни дейности
- **Икономически и социално-демографски показатели** : бедност, финансови затруднения и необходимост от работа (Cedefop , 2020; Европейска комисия, 2023; Krötz & Deutscher, 2022).

Идентифицирането на ученици, изложени на риск от отпадане от училище, изисква многостранен подход, често включващ две ключови перспективи: **социално-демографска и психометрична** .

Социално -демографската перспектива се фокусира върху външни, контекстуални фактори, влияещи върху вероятността ученикът да отпадне от училище. Те включват семейния доход, където учениците от семейства с ниски доходи често са изправени пред по-високи рискове поради ограничени ресурси. Образователните постижения на родителите също са фактор, като по-ниските нива на образование на родителите корелират с повишен процент на отпадане от училище за техните деца. Структурата на семейството, като например домакинства с един родител или по-големи семейства, също може да представлява предизвикателство. Освен това, в някои страни специфични расови и етнически групи или дори пол (напр. момичета в определени контексти) могат да показват по-високи тенденции към отпадане. Икономически фактори като липса на достъп до основни образователни ресурси (учебници, компютри), високи разходи за образование (такси за обучение, униформи) и ограничени възможности за местна заетост могат да тласнат учениците към преждевременно раждане. Информацията от тази оценка помага за

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

идентифициране на ученици с висок риск, разработване на персонализирани интервенции за различни социално-икономически среди и наблюдение на ефективността на програмите за подкрепа (Petrescu, 2016; TeSTED Consortium, 2023).

Използването на информация от социално-демографски и икономически оценки ни позволява да:

- Проактивно идентифицирайте учениците, които са уязвими към отпадане. Това гарантира, че ресурсите се насочват ефективно, за да осигурят ключова подкрепа там, където е най-необходима.
- Създавайте персонализирани интервенции, предназначени да се справят с уникалните предизвикателства, пред които са изправени ученици от различни социално-икономически среди.
- Непрекъснато наблюдавайте напредъка на учениците; това ни помага да оценим колко добре работят нашите интервенции и да направим необходимите корекции.

Психометричната **перспектива**, обратно, се задълбочава в систематичното измерване на вътрешните психологически атрибути, използвайки стандартизирани тестове. Тези оценки оценяват когнитивните способности, личностните черти, нагласите и емоционалното функциониране. Основната им цел е да предоставят надеждни (последователни) и валидни (точни) данни за информирани решения. При превенцията на отпадането от училище, психометричните инструменти предлагат цялостно разбиране на фактори като академични умения, като подчертават областите на затруднения. Оценка на личността и емоционалното благополучие могат да разкрият проблеми като тревожност, депресия или липса на ангажираност. Чрез интегриране на тези прозрения с други данни, като посещаемост и поведенчески наблюдения, преподавателите могат да проектират прецизни, индивидуализирани интервенции, насочени към специфичните нужди на учениците в риск, предотвратявайки изолацията и насърчавайки техния успех. (Перчинуно и др., 2021 г.).

Психометричните оценки са мощен инструмент за предотвратяване на отпадането от училище, защото ни помагат да придобием задълбочено разбиране за причините, поради които учениците може да са изложени на риск:

- Чрез оценка на академичните умения можем да идентифицираме специфични области, в които ученикът се затруднява и се нуждае от помощ.

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

- Оценката на личността и емоционалното функциониране може да разкрие дали учениците са изправени пред предизвикателства като тревожност или депресия, които влияят на способността им да се ангажират и да се представят добре в училище.
- Когато тези прозрения се комбинират с друга информация, като посещаемост и поведение, училищата могат да разработят високоефективни интервенции , специално предназначени за учениците, които най-много се нуждаят от тях.

Персонализирани интервенции и стратегии

Идентифицирането и оценката на рисковите фактори са от съществено значение за разбирането на причините за отпадане от училище; познаването на факторите и показателите, които увеличават вероятността за отпадане от училище, може да помогне за идентифициране на учениците в риск и за разработване на ефективни стратегии за превенция.

Чрез идентифициране на учениците, които са изложени на риск от отпадане, въз основа на отговорите им на въпросника, училищата и други заинтересовани страни могат да съсредоточат своите интервенции върху справянето със специфичните рискови фактори, които е най-вероятно да допринесат за отпадането. Този целенасочен подход може да бъде по-ефективен от общите програми за превенция, които не отчитат индивидуалните нужди на учениците.

По този начин, рисковите фактори, идентифицирани чрез инструмент за оценка по отношение на отпадането от училище, могат да бъдат адресирани чрез определени видове персонализирани интервенции, фокусирани върху нуждите на ученика:

- ***Академични интервенции*** : предоставяне на уроци, извънкласни програми и възможности за летни училища, които да помогнат на учениците да подобрят оценките си и да наваксат пропуснатите учебни материали.
- ***Лични интервенции*** : предоставяне на консултации, менторство и услуги за социална подкрепа, които да помогнат на учениците да развият умения за справяне, да развият самочувствие и да се справят с лични проблеми.
- ***Училищни интервенции*** : създаване на по-позитивен и подкрепящ училищен климат, подобряване на комуникацията между учители и ученици и предлагане на разнообразни извънкласни дейности.

4. Методология за проектиране и разработване на инструмента за оценка

Тази методология описва подробно процеса, предприет за проектиране и разработване на инструмента за оценка, от първоначалното концептуализиране до интерпретацията на крайния резултат. Предложени са отделни стъпки, за да се гарантира валидността, надеждността и лекотата на използване на инструмента (TeSTED Consortium, 2023; Perchinunno et al., 2021).

В концептуалния етап, в който целта на въпросника беше ясно дефинирана, бяха формулирани ключови изследователски хипотези.

Следващият етап на разработка се фокусира върху разработването на отделните елементи от въпросника с ясна и релевантна структура.

Преди широкомащабното внедряване беше предложена строга фаза на предварително тестване чрез прилагане на въпросника към малка група, за да се идентифицират неясноти, да се усъвършенства и подобри инструментът за оценка.

След събирането на данни (което се фокусира върху създаването на ясна, сбита и лесна за ползване онлайн версия на въпросника), етапът на анализ се основава на цялостен статистически анализ, свързан с показателите за валидност и надеждност.

Накрая, акцентът ще бъде поставен върху ясни насоки и правила за интерпретиране на резултатите, осигуряващи рамка за изготвяне на смислени заключения от събраните данни. Този подход гарантира, че въпросникът е надежден и ефективен инструмент за нашето изследване (TeSTED Consortium, 2023).

Таблица 4 -1 Дизайн и разработка

Дизайн			Развитие		
1.	Концептуален етап	Дефинирах целта на въпросника, начина на работа и изследователските хипотези .	4.	Анализ на данни	Статистически анализ на данни: изчисляване на индекси на валидност и прецизност на въпросника
2.	Разработване етап	Разработете елементите с ясен и уместен подход	5.	Онлайн версията на въпросника	Създаване на ясен, кратък и лесен за ползване формат.

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

		структура			
3.	Предварително тестване	Предварително тестване на въпросника върху малка група хора за идентифициране на проблеми и подобряване на елементите	6.	Тълкуване на резултатите	Разработени са ясни инструкции и правила за интерпретиране на получените резултати.

Дизайн

1. Концептуален етап	Кой?	Кога?	Как?
	БККон	март 2024 г.	<p>Съдържанието на Методологията</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ установени общи елементи за измерване на риска от преждевременно напускане на училище съгласно транснационалния доклад ☐ определяне на целевата група ☐ представяне на етапите на разработване на психометричния въпросник ☐ интерпретация на резултатите ☐ изследователски доклад
2. Изследователска хипотеза	Кой?	Кога?	Как?
			<p>☐ Анализ на общите фактори, които определят профила на студента, който има намерение да се откаже от обучението си (от транснационалния доклад) Този анализ позволява установяването на обща рамка, която да направи въпросника валиден във всички страни.</p> <p>☐ Формулиране на изследователската хипотеза - Ученикът с ниски училищни резултати, произхождащ от неравностойно социално-икономическо положение и показващ</p>

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

			<p>ниско ниво на участие в училищния живот, е по-склонен към риск от отпадане от училище.</p> <p>Или Прилагането на индивидуализирана програма за интервенция, психологическо консултиране, образователна подкрепа и участие на семейството ще доведе до значително повишаване на мотивацията за училище и намаляване на риска от отпадане от училище за ученици от неравностойни среди, които не се възползват от адекватна институционална система за подкрепа.</p>
3. Етап на разработване	Кой?	Кога?	Как?
	Всички партньори	март-април	<p>Проектиране на въпросите :</p> <p>☐ 1 -ви вариант: Информация от транснационалния доклад</p> <p>☐ 2 -ри вариант : представителни групи - 60-120 ученици (Анализ на отговорите на учениците от теста) 1 фактор -1 тест на батерията)</p> <p>☐ 3 -ти вариант : информация от специализирана литература (име на автора, заглавие на произведението)</p> <p>Форматът на елементите в психометричния въпросник:</p> <p>☐ твърдения със скали за отговор (Лайкерт, 1-5/1-6)</p> <p>☐ Въпроси с избор от един отговор</p> <p>☐ въпрос с избираем отговор</p>
4. Подготовка на въпросника за предварително тестване	Кой?	Кога?	Как?
	Всички партньори	Април	<p>☐ Превод на националния език</p> <p>☐ Google Формуляри/ Typeform</p>
5. Предварително тестване	Кой?	Кога?	Как?

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

	AKMI, USLIP, IPCcenter , DAYANA	Април	☐ Предварително тествайте върху малка група ученици, за да проверите яснотата и уместността на елементите (във всяка държава) - 20 студенти/държава
6. Подобряване на предмети	Кой?	Кога?	Как?
			☐ Анализ на отговорите в SPSS, Статистически Пакет за социални науки ☐ Завършване на корекциите ☐ Дизайн на окончателната версия на инструмента
Развитие			
1. Онлайн версията на инструмента	Кой?	Кога?	Как?
	IPCcenter		☐ избор на платформа ☐ събиране на данни ☐ анализ на данни
2. Разпределение в училищата	Кой?	Кога?	Как?
	AKMI, IPCcenter , ДАЯНА USLIP		☐ в 4-те държави
3. Събиране на данните	Кой?	Кога?	Как?
	USLIP		
4. Анализ на данни	Кой?	Кога?	Как?
	USLIP		☐ подобряване на въпросника, за да се гарантира ВАЛИДНОСТ И ДОСТОЙНОСТ , задължителни условия на психометричен въпросник ☐Валидност на съдържанието: се чрез качествен анализ на елементите от експерти. Вярност:

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

			☐ Точност при повторно тестване: Попълнете въпросника два пъти през определен интервал, за да проверите дали отговорите са последователни. Метод: Въпросникът се прилага отново към същите ученици след известно време.
			☐ Вътрешна прецизност: Анализира се дали елементите на скалата измерват едно и също понятие. Метод: Изчисляване на алфа коефициента на Кронбах, интерпретация на резултатите чрез установяване на допустими стойности: Точност: > 0.7 (Кронбах Алфа)
5. Тълкуване на резултатите	<i>Кой?</i>	<i>Кога?</i>	<i>Как?</i>
	USLIP		☐ Анализ на хипотезите ☐ сравнение с предишни проучвания от аналитичния доклад (базово проучване) ☐ идентифициране на профила на ученика, изложен на риск от преждевременно отпадане от училище
6. Транснационален изследователски доклад	<i>Кой?</i>	<i>Кога?</i>	<i>Как?</i>
	USLIP		☐ Разработване на транснационален доклад

Валидност и прецизност на инструментите за оценка

За да се гарантира надеждността на нашата интервенция, въпросниците, предназначени да идентифицират рискови фактори за отпадане от училище, ще преминат през строги предварителни тестове и валидации, базирани на установени научни критерии. Този процес има за цел да потвърди полезността и надеждността на тези инструменти за оценка. Подобрените версии на въпросниците, усъвършенствани след предварително тестване, ще бъдат... допълнително анализирани от експерти, за да се провери тяхната

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

валидност и прецизност при оценката на рисковите ситуации от отпадане от училище (Perchinunno et al., 2021; Krötz & Deutscher, 2022).

Валидиране на социално-демографски и икономически въпросници

Валидността на съдържанието на социално-демографския и икономически въпросник ще бъде установена от експерти на терен. Те ще прегледат щателно всеки елемент, за да установят неговата релевантност към концепцията за отпадане от училище и да потвърдят, че въпросникът ще обхване изчерпателно всички негови важни аспекти (Cedefop , 2023).

Психометрична валидация

Психометричното валидиране на инструмента за оценка ще включва ученици от целевата група в училищата за професионално образование и обучение (ПОО). Събраните данни ще бъдат анализирани с помощта на SPSS 24 (Статистически пакет за социални науки), за да се провери окончателният вид на инструмента за оценка на риска от отпадане от училище. Този статистически анализ ще се фокусира върху две ключови психометрични качества:

- Надеждност (вярност): Това ще оцени степента на доверие, която можем да вложим в последователността и стабилността на измерванията на въпросника.
- Валидност: Това ще определи степента, до която въпросникът точно измерва това, което е предназначен да измери – в този случай риска от отпадане от училище (Krötz & Deutscher, 2022).

5. Заключение и препоръки

Този важен документ подробно описва критичната необходимост от ранна и ефективна оценка на рисковите фактори, които допринасят за отпадането от училище. Тази всеобхватна рамка, предназначена да идентифицира ученици в риск и да приложи навременни интервенции, е изградена върху интегрирането на социално-икономически и психометрични перспективи и представлява стъпка към смекчаване на основния проблем с преждевременното напускане на училище (TeSTED Consortium, 2023; Eurydice, 2022).

Нашата обща визия за инструмента за оценка, както е посочено в този план, е да промени фундаментално начина, по който образователните системи идентифицират и подкрепят учениците, уязвими към преждеременно напускане на училище. Крайната цел на този

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

инструмент далеч надхвърля простото идентифициране; той има за цел да улесни проактивни, персонализирани и въздействащи интервенции, които наистина се справят с коренните причини за уврежданията. Като предоставяме на преподавателите надеждни средства за идентифициране на ученици в риск, ние си представяме бъдеще, в което всеки ученик, независимо от социално-икономическия му произход или лични предизвикателства, има възможност да процъфтява академично и лично (Cedefop, 2023; Beckmann et al., 2021).

Въздействието на такъв инструмент ще бъде многостранно и дълбоко. Първо, той ще насърчи намаляването на процента на отпадане от училище, което ще доведе до укрепване на уменията на по-квалифицирана и ангажирана бъдеща работна сила. Второ, той ще насърчи приобщаваща образователна среда, където механизмите за ранна подкрепа са вградени в институционалната култура. В крайна сметка, ние се стремим да подобрим цялостното благосъстояние на учениците, като повишим самочувствието им, академичните им постижения и бъдещите им житейски перспективи. Този инструмент не е просто инструмент за събиране на данни; той е катализатор за създаване на по-справедливи и подкрепящи образователни пътища за всички.

Основните точки, разгледани в този документ, са:

❖ *Разбиране на оценката на риска от отпадане от училище*

Докладът подчертава важността на оценката на многостранните фактори, които влияят върху отчуждението на учениците. Това включва задълбочено проучване на преобладаващите социално-икономически предизвикателства, които често действат като значителни пречки за продължаващото образование, наред с нюансирано разбиране на психологическите бариери, които могат да доведат до чувство на отчуждение и демотивация. Наблегнахме на холистичния подход, признавайки, че рисковите фактори рядко действат изолирано.

❖ *Социално-икономическият подход*

Многостранната перспектива е от решаващо значение за оценката и идентифицирането на рисковете от отпадане от училище в професионалните училища в ЕС. Тя признава, че образователните пътища са дълбоко преплетени с произхода на учениците, включително семейните доходи, образованието на родителите, жилищната стабилност и достъпа до ресурси. Без тази перспектива, интервенциите могат да пренебрегнат системните бариери и да се съсредоточат единствено върху индивидуалните дефицити на учениците, което води до неефективни решения. Разбирането на социално-икономическия контекст позволява идентифицирането на уязвимите групи,

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

разработването на целенасочени програми за подкрепа (напр. финансова помощ, менторство, кариерно консултиране) и прилагането на политики, които се справят с коренните причини за отпадане от училище. Този холистичен поглед гарантира, че професионалното образование остава достъпно и справедливо, насърчавайки успешния преход от училище към работа за всички ученици.

❖ *Психометричната гледна точка*

Психометричният подход е от съществено значение за справяне с рисковете от отпадане от училище в професионалните училища в ЕС (Perchinunno et al., 2021). Тази строга перспектива се фокусира върху разработването на надеждни и валидни инструменти за оценка, които точно прогнозират вероятността учениците да напуснат преждевременно. Чрез предоставяне на стандартизирани, обективни мерки за когнитивни способности, наклонности, личностни черти и емоционално благополучие, психометричният анализ предлага ключови прозрения, основани на данни. Той надхвърля субективните наблюдения, за да разкрие фактори като мотивация, самоефикасност, стилове на учене и психологически предизвикателства като тревожност или ниско самочувствие. Това позволява на преподавателите да определят специфични уязвимости, да адаптират интервенции и да предлагат персонализирано ръководство. В крайна сметка, като разбират индивидуалните силни и слаби страни, професионалните училища могат да разработят целенасочени програми за подкрепа, да подобрят кариерното консултиране и да адаптират методите на преподаване, което води до повишена ангажираност на учениците и намаляване на преждевременното напускане на училище.

Следователно, този документ служи като всеобхватна пътна карта за преподавателите, политиците и всички заинтересовани страни, като ги насочва към проактивно справяне с рисковете от преждевременно напускане на училище. Той предоставя необходимите теоретични основи за практическо приложение и за насърчаване на приобщаващото образование чрез значително намаляване на процента на отпадане от училище и улесняване на академичното и личностно израстване на всеки ученик.

Референции

- Бекман, Й., Вихт, А. и Зимбаб, М. (2021). *Компромиси в кариерата и отпадане от професионално образование и обучение в Германия* .
<https://doi.org/10.31235/osf.io/4ztv9>
- Cedefop . (2020). *Професионално образование и обучение в Германия: Кратко описание* . Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз.
<http://data.europa.eu/doi/10.2801/329932>
- Cedefop . (11 август 2023 г.). *Германия: Професионална ориентация за млади хора във времена на социални катаклизми* .
<https://www.cedefop.europa.eu/en/news/germany-vocational-orientation-young-people-times-social-upheaval>
- Европейска комисия, Евростат. (2023). *Преждевременно напуснали образованието и обучението, 2023 г.* <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/>
- Евридика. (2022). *Структурни показатели за мониторинг на образователните и обучителни системи в Европа – Преглед на основните реформи от 2015 г. насам* . Служба за публикации на Европейския съюз.
<https://data.europa.eu/doi/10.2797/479169>
- Фазекас, М. и Фийлд, С. (2013). *Преглед на уменията отвъд училище в Германия* . OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264202146-en>
- Krötz , М., & Deutscher, V. (2022). *Отпадане от дуално професионално образование и обучение: Защо трябва да вземем предвид посоката на отпадане, когато анализираме отпадането. Емпирични изследвания във професионалното образование и обучение, 14 (1), 1.* <https://doi.org/10.1186/s40461-021-00127-x>
- Lanford, M., & Maguso, T. (октомври 2015 г.). *Перспективи за професионално образование в Съединените щати: Поуки от Германия* [Технически доклад]. Център за висше образование „Пулиас“, Университет на Южна Калифорния.
<https://doi.org/10.13140/RG.2.2.10641.13929>
- Паола Перчинуно и Масимо Биланча и Доменико Витале, 2021. „ Статистически анализ на факторите, влияещи върху отпадането от висше образование “, *Social Indicators Research: An International and Interdisciplinary Journal for Quality-of-Life Measurement* , Springer, том 156(2), страници 341-362, август.

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

- Петреску, К. (2016). *Професионално и техническо образование, предизвикателства и перспективи за развитие*. Институт за изследване на качеството на живот. <https://www.researchgate.net/publication/310609289>
- Консорциум TeSTED . (2023). *Транснационален доклад: Базово проучване за ранно откриване на преждевременно напускане на училище (Версия 2.0)*.

Приложение 1. План за действие

Незабавни стъпки за финализиране и превръщане на тази всеобхватна рамка в осезаем и въздействащ инструмент за оценка на риска от отпадане от училище:

- Ангажиране на заинтересованите страни и обратна връзка чрез инициране на серия от семинари и консултации с ключови заинтересовани страни, включително учители и ученици. Тяхната обратна връзка относно практичността, яснотата и уместността на пилотния инструмент ще бъде от съществено значение за неговото усъвършенстване.
- Планиране на създаването на инструменти за оценка, тяхното усъвършенстване и валидиране. Въз основа на обратната връзка трябва да се разработи подробен план за разработване и усъвършенстване на инструмента и последващи валидационни проучвания. Това включва идентифициране на целеви популации за тестване, дефиниране на методологии за валидиране и установяване на ясен график.
- Стратегията за разпределяне на необходимите ресурси за разработването и внедряването на инструмента за оценка, идентифициране на необходимата технологична инфраструктура и разпределяне на човешки ресурси.
- Разработване и концептуализиране на учебните материали, които ще бъдат необходими, за да се осигури контекстът, в който преподавателите на училищния персонал могат да администрат, интерпретират и действат ефективно въз основа на резултатите от инструмента за оценка.
- Разработване на пилотна версия на инструмента за оценка, базирана на препоръки и резултатите от аналитичното проучване, чрез превръщане на ключовите индикатори и идентифицираните рискови фактори в приложими въпроси и надежден механизъм за интерпретация, което ще улесни избора на подходящи и персонализирани стратегии, свързани с нуждите на всеки ученик.

Основни препоръки за Инструмента за оценка на риска от отпадане от училище в системата на професионалното образование и обучение

Нашето изследване, подробно описано в референтното проучване на проекта TeSTED , предоставя съществени прозрения за разработването на ефективен инструмент за оценка, който да идентифицира ученици, изложени на риск от преждевременно напускане на

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

училище, особено тези, които са изправени пред социално-икономически трудности. Основната препоръка е да се създаде многостранен инструмент, който да обхваща ключови показатели и рискови фактори, улеснявайки ранната интервенция.

Конкретни предложения за дизайн и съдържание

Инструментът трябва да включва разнообразен набор от типове въпроси, за да се справят с идентифицираните рискови фактори. Това включва въпроси, оценяващи социално-икономическия статус (напр. семеен доход, заетост на родителите, достъп до ресурси), академичните постижения (напр. оценки, посещаемост, изпълнение на домашните, ангажираност в час), взаимоотношенията между връстници и учители (напр. чувство за принадлежност, преживявания от тормоз, подкрепа от учителите) и мотивацията и стремежите на учениците (напр. планове, интерес към училище, възприемана значимост на образованието). Въпросите трябва да бъдат ясни, кратки и културно чувствителни. Където е уместно, комбинация от въпроси с избираем отговор, скали на Ликерт и въпроси с отворен отговор може да предостави както количествени данни, така и качествени прозрения.

Надеждната система за оценяване е от решаващо значение за определяне на нивата на риск. На отговорите на всеки елемент трябва да се присвояват претеглени оценки въз основа на тяхната значимост като индикатори за риск. Кумулативната оценка ще категоризира учениците в различни нива на риск (напр. нисък, умерен, висок риск). Трябва да се разработят ясни насоки за тълкуване на тези оценки, които да свързват специфични диапазони от оценки с препоръчителните стратегии за интервенция. Това ще позволи на преподавателите да разберат спешността и естеството на подкрепата, необходима за отделните ученици.

За да обогатите оценката и да осигурите цялостен поглед, помислете за включване на незадължителни раздели. Самооценката на учениците позволява на учениците да разсъждават върху своите предизвикателства и стремежи, насърчавайки чувството за самостоятелност. Обратната връзка от родителите може да предложи ценни перспективи за домашната среда и родителската подкрепа за образованието. Обратната връзка от учителите може да предостави информация за поведението в класната стая, академичните трудности и социалните взаимодействия, които иначе може да не са очевидни. Тези допълнителни раздели, макар и незадължителни, могат значително да подобрят диагностичната сила на инструмента.

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

Форматът на инструмента трябва да дава приоритет на достъпността и лекотата на използване. Трябва да са налични както цифрови, така и печатни формати, за да се съобразят с различните училищни среди и предпочитания на учениците. За администриране инструментът може да бъде проектиран за индивидуално попълване, за да се гарантира поверителност, или в групова среда, където е уместно. Процесът на администриране трябва да бъде стандартизиран, за да се гарантира последователност и надеждност на резултатите.

Нашият инструмент за оценка ще определи своя успех чрез няколко ключови критерия. Първо, неговата ефективност ще бъде измерена чрез способността му точно да идентифицира учениците в риск, което ще доведе до навременна намеса. Второ, ще оценим неговата използваемост и приемане от преподавателите и учениците, като гарантираме, че той се интегрира безпроблемно в съществуващите училищни рамки. И накрая, успехът на инструмента зависи от неговата мащабируемост и устойчивост, демонстрирайки потенциала му за по-широко приложение и дългосрочно положително въздействие върху образователните резултати.

Максимизиране на въздействието и ползите от използването на инструмента за оценка

Внедряването на нашия инструмент за оценка на риска от отпадане обещава значителни ползи, като коренно трансформира начина, по който училищата идентифицират и подкрепят уязвимите ученици. Чрез предоставяне на структуриран и лесен за следване процес, инструментът дава възможност на преподавателите проактивно да се справят с потенциалното академично отчуждение.

Първото основно предимство се крие в ранното и точно идентифициране. Въпросниците, прилагани индивидуално от учителите въз основа на преки наблюдения и информация от колеги или родители, улесняват цялостното разбиране на рисковия профил на всеки ученик. Механизмите за оценяване позволяват бърза класификация, варираща от минимален до максимален риск, което дава възможност на преподавателите ефективно да приоритизират интервенциите.

Отвъд простото идентифициране, инструментът предоставя ясни насоки за ефективни стратегии за интервенция. Той насърчава подкрепяща и приобщаваща среда в класната стая като основополагаща стъпка, насърчавайки откритата комуникация и

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

диференцираното преподаване. За идентифицираните рискове се предлагат специфични препоръки в ключови области: академична, социално-емоционална, семейна и мотивационна/нагласова. Това включва предложения за академична подкрепа, насочване към консултации, дейности за развитие на социални умения, родителско ангажиране и професионално ориентиране.

Инструментът също така рационализира процеса на насочване за сложни случаи, като ясно очертава кога и как да се ескалира ситуацията до училищни съветници, директори или социални работници. Това гарантира, че учениците получават специализирана помощ, когато интервенциите в клас са недостатъчни.

Най-важното е, че инструментът набляга на непрекъснатото наблюдение и оценка. Преподавателите се насърчават да проследяват напредъка на учениците след интервенциите и периодично да попълват отново въпросника, за да оценят ефективността. Този итеративен подход позволява адаптивни стратегии, гарантиращи, че интервенциите остават съобразени с индивидуалните нужди и обстоятелства на учениците.

В крайна сметка, очакваното въздействие е измеримо намаляване на процента на отпадане от училище. Чрез насърчаване на проактивен, основан на данни подход към подкрепата на учениците, инструментът не само помага учениците да останат в училище, но и култивира по-устойчиви, ангажирани и успешни ученици. Това е от полза за отделните ученици, като им отваря пътища към бъдещи възможности и укрепва образователната екосистема като цяло .

Как и кога да използвате инструмента за оценка на риска от отпадане от училище

Учителите играят важна роля в идентифицирането и подкрепата на учениците, изложени на риск от отпадане. Следвайки някои прости стъпки, преподавателите могат ефикасно да използват инструмента за оценяване и да действат ефективно въз основа на резултатите от него.

Стъпка 1. Подготовка

Препоръчваме да прилагате въпросника в началото на всеки семестър или винаги, когато забележите промени в поведението на даден ученик. Този проактивен подход помага за ранното им откриване. В идеалния случай въпросникът трябва да се прилага към всички ученици в класа за подробен преглед. Като алтернатива можете да го приложите към ученици, за които вече имате подозрения.

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834*Стъпка 2. Попълване на въпросника*

Попълнете въпросника за всеки ученик поотделно. Базирайте отговорите си на преки наблюдения, взаимодействия с ученика, дискусии с други учители и, ако е приложимо, информация от родители. Стремете се към максимална обективност.

Стъпка 3. Точкуване

След като попълните въпросника за даден ученик, сумирайте резултатите за всеки от 20-те елемента. Общият резултат ще варира от 20 (минимален риск) до 100 (максимален риск), което ще предостави ясен индикатор за *нивото на риск на ученика*.

Стъпка 4. Интерпретиране на резултатите и интервенциите

Разбирането на резултатите е от решаващо значение за ефективната намеса. Накарайте учениците да се чувстват сигурни, уважавани и ценени, като насърчавате климат на откритост и доверие. Адаптирайте методите на преподаване към разнообразните нужди на учениците, като предлагате разнообразни задачи и допълнителна подкрепа на тези, които се сблъскват с трудности. Насърчавайте активното участие на учениците в часовете и извънкласните дейности. Бъдете достъпни и отворени за диалог, като показвате на учениците, че наистина се грижите за тях.

Стъпка 5. Мониторинг и оценка

Идентифицирането на риска е само първата стъпка. Текущото наблюдение на напредъка на учениците е също толкова важно. Непрекъснато наблюдавайте поведението, посещаемостта и академичните постижения. Периодично преоценявайте, използвайки психометричния въпросник (напр. на всеки 2-3 месеца), за да оцените ефективността на интервенцията. Бъдете гъвкави и адаптирайте стратегиите, ако е необходимо; всеки ученик е уникален.

*Специфични стратегии, базирани на показатели за риск*Академичен риск

Предложете допълнителна подкрепа, като консултации, уроци или индивидуални обучителни сесии. Създайте партньорства между ментори и връстници и осигурете адаптирани материали.

Социално-емоционален риск

Препоръчвайте дискусии с училищни съветници, включвайте учениците в съвместни групови проекти и организирайте сесии за развиване на комуникативни умения и умения за управление на конфликти.

Семеен риск

Проект № 2022-1-RO01-KA220-VET-000086834

Тактично се свържете с родители/настойници, за да обсъдите притесненията си и да си сътрудничите за решения. Ако ситуацията е сложна (напр. насилие, пренебрегване), насочете случая към училищен социален работник или съответните органи.

Мотивационен риск

Предоставяйте професионално консултиране, организирайте посещения в университети или компании, включвайте студенти в практически проекти и разпределяйте отговорности, за да повишите самочувствието им.

Призив за действие и оформяне на по-светло бъдеще!

Този план набляга на ясна визия: да овласти преподавателите и да трансформира живота на учениците, изложени на риск от преждевременно напускане на училище в рамките на системата за професионално образование и обучение. Инициативата TeSTED , водена от прозрения от нашето базово проучване, ще положи основите за щателно разработен инструмент за оценка, който да идентифицира уязвимостите и да задейства навременни интервенции.

Нашето изследване подчертава критичната необходимост от подкрепа на студентите, особено на тези, които са изправени пред социално-икономически предизвикателства, чрез справяне с ключови рискови фактори. Представената методология гарантира надежден и ефикасен инструмент. Чрез прилагането на препоръките можем да култивираме проактивна екосистема, в която всеки студент се чувства видян, подкрепен и мотивиран да достигне пълния си потенциал. Този инструмент не е просто за идентифициране на риска; той е за насърчаване на устойчивостта, отключване на възможности и изграждане на по-светло бъдеще за следващото поколение квалифицирани специалисти. Нека приемем този план като катализатор за положителна промяна.